РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
Оддел за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди
Ев.бр. 14.4 - 14/2
25.01.2023 **година**
С к о п ј е

Основната правна рамка со која се регулира делокругот на работењето на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, како внатрешен контролен механизам на работата на Министерството за внатрешни работи се Законот за внатрешни работи, Законот за полиција, Законот за постапување по претставки и предлози, Законот за Јавното обвинителство, Законот за Народен правобранител и Правилникот за вршење на работите во Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди. Во контекст на Стратешкиот план на МВР и споменатата правна рамка, Одделот ја донесува следната

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА ЗА 2023 ГОДИНА

1.Општи напомени

Активностите содржани во програмата на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди се проектирани во насока на јакнење на капацитетите за ефикасно и ефективно справување со предизвиците кои ги диктира неселективната борба против незаконското и непрофесионалното постапување на вработените во Министерството, во случаи на нивна инволвираност во кривични дејствија, непристрасно и недискриминирачко спроведување на законите, департизација, отчетност и транспарентност во работата, со цел остварување на утврдените приоритети и цели, за што од вработените се очекува високо ниво на професионалност, одговорност, посветеност, личен ангажман и тимска работа.

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди е организациска единица на Министерството за внатрешни работи која остварува внатрешна контрола за потребите на

активности со цел документирање и докажување на незаконско, непрофесионално и неетичко постапување на вработените во Министерството.

И во текот на 2023 година контролите во организацските единици на МВР, ќе продолжат со засилен интензитет, имајќи предвид дека од досегашните искуства истите во значителен обем имаа превентивна улога и тоа пред се врз професионализмот во постапувањето на вработените. Акцент на контролите во однос на професионализмот во постапувањето на полициските службеници ќе биде даден на почитувањето на човековите слободи и права при примена на полициските овластувања.

2. Програмски активности

Работата на Одделот за внатрешна контрола и професионални стандарди во 2023 година ќе се фокусира на следните приоритети:

- Персонално пополнување на работните места, зајакнување на капацитетите и материјално техничко доопремување на Одделот;
- Донесување на подзаконски акт со цел добивање на правна рамка за проверка на професионалниот интегритет на вработените во Министерството, како и интервенција во Правилникот за вршење на работите на ОВККИПС;
- Спроведување на Тест за проверка на професионален интегритет на вработените во Министерството;
- Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи, процена на ризик на интегритет и мерки за негово надминување;
- Доследно спроведување на принципот на професионализам во Министерството за внатрешни работи со строго почитување на законската и подзаконската регулатива;
- Јакнење на институционална и меѓуинституционална соработка на Одделот;
- Интензивирање на соработката со Народниот правобранител, граѓаните и невладиниот сектор ;
- Унапредување на меѓународната соработка во борбата против корупцијата;

- Отчетност и транспарентност во работењето на Одделот за внатрешна контрола и професионални стандарди;

2.1. Персонално пополнување на работните места, зајакнување на капацитетите и материјално техничко доопремување

Надлежностите и природата на работата на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди бараат перманентно јакнење на капацитетите, потребните средства и опременоста со цел вработените во Одделот навремено и професионално да одговорат на обврските.

Поради одлив на голем број вработени во Одделот како резултат на исполнување на услови за пензионирање во првата половина на 2022 година, фокусот на Одделот е на персоналното доекипирање и зајакнување на капацитетите на Одделот со доследна имплементација на „Правилникот за начинот на спроведување на селекција при распоредување, како и при унапредување и начинот на остварување на системот на кариера на работниците во Министерството за внатрешни работи".

Со ваков пристап ќе се овозможи на единствен и интегриран начин за подобрување на постапките за селекција при унапредување, оценување на ефектот од работењето, како и стручното усовршување на работниците.

Преку постапка на селекција, врз основа на принципите на заслуги, еднаков и фер третман и соодветно и правилно претставување на припадниците на заедниците, ќе се работи на обезбедување компетентен, стручен и обучен кадар во рамките на Одделот за ефикасна борба против корупцијата во полициските редови.

Критериумите ќе опфатат задолжителни проверки на кандидатите на стручните знаења, познавање на корпусот човекови слободи и права, владеење со комуникативни вештини, полициско и оперативно искуство и познавање на работа со компјутери. Изборот за прием во Одделот ќе биде возможен за оние кандидати кои покрај стручните квалитети ќе имаат професионален и личен кредибилитет за извршување на доверените задачи.

Согласно Акциониот план за имплементација на обврските на Министерството, кои произлегуваат од извештајот на ГРЕКО, направени се измени во Правилникот за систематизација на работните места на

вработените во МВР, односно воведени се работни места „Главен инспектор за доверливост“ и „Главен инспектор за управување со ризици од корупција“, а називот на „ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И ИНТЕГРИТЕТ“ е изменет и гласи „ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНТЕГРИТЕТ, ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОРУПЦИЈА И ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА“ во СЕКТОРОТ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО РАБОТЕЊЕ – ПРЕВЕНЦИЈА И ИНТЕГРИТЕТ. Во 2021 година пополнето е работното место „Главен инспектор за доверливост“, додека второто место се пополни во 2022 година.

Имајќи ја во предвид сложеноста на задачите кои се во надлежност на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, ќе се преземат активности и во насока на соодветно материјално-техничко доопременување.

2.2. Донесување на подзаконски акти со цел добивање на правна рамка за проверка на професионалниот интегритет на вработените во Министерството

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди со цел да се промовира интегритет, да се спречи корупцијата и проактивно да се испитуваат повредите, предложи во Законот за внатрешни работи да се внесат одредби за проверка на професионалниот интегритет на работниците во Министерството. Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за внатрешни работи се предвидува можноста Одделот заради спречување на корупција и злоупотреба на службената положба да врши проверка на професионалниот интегритет преку спроведување на Тест за професионален интегритет, на начин и под услови кои ќе бидат утврдени во Законот, а ќе бидат разработени во соодветен подзаконски акт.

Со цел усогласување со законските одредби, како нареден чекор, следуваат измени и дополнувања во Правилникот за вршење на работите на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди.

Во насока на обезбедување независност на Одделот, се бара и интервенција во Колективниот договор на МВР со цел да се предвиди ОВККИПС да биде овластен предлагач за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност.

2.3. Спроведување на Тест за проверка на професионалниот интегритет на вработените во Министерството

Тестот претставува контрола на постапувањето на работниците во Министерството за внатрешни работи во симулирана ситуација која е идентична со нивните редовни работни задачи и активности, без претходно известување на организациската единица во која е распореден и работи работникот. Тестот го спроведуваат полициските службеници од организациската единица за внатрешна контрола во Министерството, со цел спречување на корупцијата и злоупотреба на службената положба, јакнење на интегритетот на работниците во Министерството и превентивно дејствување.

Начинот на спроведување на Тестот за професионален интегритет е пропишан со Правилник, кој треба да отпочне со примена во април 2023 година.

Проверката на професионалниот интегритет на работниците во Министерството ќе се врши континуирано за времетраење на работниот однос, а оваа активност на Одделот воедно е и стратешка цел на Министерството за внатрешни работи, предвидена во Стратешкиот план, во потпрограмата „Зајакнување на капацитетите за внатрешна контрола, професионални стандарди и спроведување на антикорупциската програма."

2.4. Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди е организациска единица во Министерството за внатрешни работи задолжена за следење на активностите поврзани со Акциониот план за имплементација на обврските на Министерството, кои произлегуваат од извештајот на ГРЕКО за евалуација на РСМ – Петти круг на тема „Спречување на корупцијата и промовирање на интегритет кој централната власт (највисоките извршни функции) и органите за спроведување на законот".

Во оваа насока, планирани се активности за реализација на препораките со дефинирани носители и временска рамка.

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, согласно надлежностите, во 2023 година ќе продолжи со сузбивањето на корупцијата преку соодветни мерки на превентивен и репресивен план. Во периодот кој претстои интензивно ќе се работи на јакнење на интегритетот на вработените на сите нивоа преку обуки од областа на интегритет во полициското работење.

Во соработка со DCAF, Одделот активно работи на изработка на План за интегритет кој ќе претставува алатка за препознавање на ризиците на работните места во Министерството, со предлог мерки за нивно намалување.

Од особено значење е вработените во Министерството да го зајакнат полицискиот интегритет и да работат на негово континуирано унапредување се со цел зголемување на довербата на јавноста во полицијата.

Во овој контекст е донесувањето на новиот Етички кодекс за однесување на работниците во Министерството, активност чиј носител беше Одделот во соработка со ОБСЕ и граѓанскиот сектор. Во текот на 2023 година од страна на ОВККИПС ќе продолжат да се спроведуваат обуки во организациските единици на Министерството за подетално запознавање на вработените со одредбите од кодексот.

2.5. Доследно спроведување на принципот на професионализам во Министерството за внатрешни работи со строго почитување на законската регулатива

Во текот на 2023 година, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди планира да преземе активности во насока на подобрување и унапредување на професионалното постапување на вработените во Министерството преку:

- спроведување на постапки за утврдување на повреди на законските прописи и подзаконските акти при вршење на работите во Министерството;
- спроведување на постапки за утврдување на злоупотреби и пречекорувања на службените овластувања од страна на вработените во организациските единици на Министерството;
- спроведување постапки за утврдување на фактичка состојба по претставки и поплаки или на друг начин пријавени настани од физички и правни лица кои се однесуваат на работењето и постапувањето на вработените во организациските единици на МВР.

2.6. Јакнење на институционална и меѓуинституционална соработка на Одделот во борба против корупција, незаконско и непрофесионално постапување

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди како организациска единица задолжена за справување со корупцијата во редовите на Министерството и во текот на 2023 година ќе продолжи да соработува со организациските единици во Министерството, пред се со Одделот за сузбивање на организиран и сериозен криминал во БЈБ. Во континуитет ќе се работи на унапредување на соработката со Јавното обвинителство, Државната комисија за спречување на корупција, Управата за јавни приходи, Управата за финансиско разузнавање, Царинската управа, Управата за финансиска полиција, како и соработка на Министерството за внатрешни работи со други министерства, државни органи и институции за борба против корупцијата и криминалот воопшто. Соработката треба да служи како базична основа и водечка сила на институциите во борба против корупцијата.

Меѓуинституционалната соработка преку заеднички и унифициран пристап има голема улога во борбата против корупцијата и криминалот. Во таа насока потребно е јакнење на капацитетите на соодветните организациски единици во Министерството за борба против корупцијата за што од голема важност е навремената размена на информации со канцеларијата на Јавниот обвинител.

И во текот на 2023 година ќе продолжи функционалната соработка на Одделот со Одделението за истражување и гонење на кривични дела сторени од лица со полициски овластување во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

Предложените активности се насочени кон подигнување на нивото на професионалност во Министерството за внатрешни работи и во другите институции со кои Министерството работи и комуницира на дневна основа, стручна подготовка на нивните вработени, креирање критична маса на свесност во јавноста, одговорност кај засегнатите институции и поттикнување акција која би резултирала со долгорочно подобрување на нивото на комуникација меѓу релевантните чинители.

2.7. Јакнење на соработката со Народниот правобранител, граѓаните и невладиниот сектор

Народниот правобранител и невладиниот сектор претставуваат значаен фактор во заштита на корпусот човекови слободи и права и даваат правна помош на граѓаните во случаи каде институциите на државата ги повредиле слободите и правата на граѓаните.

Тргнувајќи од заедничките цели за заштита на човековите слободи и права, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди ќе ја интензивира и зајакне соработката со Народниот правобранител, невладиниот сектор и граѓаните, преку учество и организирање на заеднички работилници, тркалезни маси, обуки и слично.

Во насока на продлабочување и унапредување на соработката со Народниот правобранител и разгледување на одредени состојби кои се констатираат во извештаите на Националниот превентивен механизам, со претставници од Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди ќе се спроведуваат заеднички ненајавени контроли во полициските станици од општа надлежност заради увид во просториите за задржување и во евиденциите за приведени и задржани лица, а се со цел намалување на ризиците од тортура и други форми на сурово, нечовечно или понижувачко постапување.

Со измени во неколку закони се даде поголемо овластување на Народниот правобранител, во смисла на можноста за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на работник во Министерството, по иницијатива покрената од Народниот правобранител.

2.8. Унапредување на меѓународната соработка во борбата против корупцијата

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди како надлежна организациска единица превенира, констатира и санкционира случаи на корупција и коруптивно однесување на вработени во Министерството и полицијата, за што посебно внимание посветува на соработката со сродните служби од регионот и пошироко во насока на размена на искуства и добри практики.

Во 2023 година предвидено е продолжување на ваквата соработка со цел примена на најдобрите европски практики во борбата против корупцијата, како и продолжување и интензивирање на соработката со ЕРАС – Европски партнери за борба против корупцијата и NERCISU – Мрежа за јакнење на соработката на службите за внатрешна контолрола од регионот. Одделот ќе ја продолжи и веќе воспоставената соработка со Советот на Европа, преку нивната канцеларија во Скопје.

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди е активен во сите форми на заемна соработка помеѓу сродни служби од регионот, а ваквата пракса ќе ја продолжи и во наредната година, преку иницирање регионална и билатерална соработка за борба против корупцијата со потпишување на меморандуми за соработка со земји со кои се уште немаме потпишано и воведување на европски стандарди во работењето.

2.9. Отчетност и транспарентност во работењето на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди

Согласно Програмата на Владата на РМ и Стратешкиот план на МВР за градење на транспарентен систем на односи со граѓаните, Одделот ќе презема активности за зголемување на степенот на отчетност и транспарентност во работењето.

Отчетноста за работењето значи дека се прифаќа да се даде одговор на прашањата за одредени одлуки и дејствувања, а се со цел да се спречат злоупотреби на службените овластувања, да се спречи политичкиот авторитет од злоупотреба на неговата контрола врз полицијата, да се унапреди полицискиот интегритет и да се зголеми довербата на граѓаните во полицијата.

За остварување на оваа цел потребно е информирањето на јавноста за работата на полицијата да биде на отворен и коректен начин за сите прашања од делокруг на надлежностите на Одделот.

Транспарентноста во работењето подразбира дека на јавноста ќе и бидат лесно достапни политиките, законите и информациите за донесените одлуки и активности на полицијата. Информациите ќе бидат навремени, релевантни и со добар квалитет.

Одделот и во 2023 година, ќе продолжи со објавување на резултатите од извршените истраги за битни безбедносни настани во кои се

инволвирани вработени во Министерството и истите ќе бидат објавувани во електронските медиуми.

3. Спроведување на Програмата за работа

3.1. Цел на програмата:

Зголемена ефикасност во откривање на непрофесионално, незаконито и неетичко постапување на припадниците на МВР преку:

-идентификување и справување со корумпираните полициски службеници;

-сеопфатна истрага на претставките/поплаките;

-идентификување на организациски единици каде најчесто има случаи на основани претставки/поплаки;

-кои однесувања на вработените се најчесто предмет на претставки/поплаки;

-остварување на работни средби со раководниот кадар во полициските станици и други организациски единици кои ги применуваат полициските овластувања;

-организирање на работилници со полицискиот состав со цел потсетување на неопходноста од почитување на човековите права при постапувањето;

-континуирана и специјализирана обука на вработените во Одделот;

-висока професионалност при обавување на разговори со полициските службеници и со граѓаните кои пријавуваат непрофесионално и неетичко постапување на полициските службеници;

-преземање мерки и активности за анимирање на полициските службеници за доследно почитување на законските и подзаконските прописи и да им биде укажано за можните последици од нивното незаконско и непрофесионално постапување и сл.

3.2. Очекувани резултати:

- Подигање на свеста кај полициските службеници од потребата за доследно почитување на професионалните стандарди во постапувањето,
- висок степен на професионален интегритет во работењето,
- почитување на авторитетот на претпоставените и јакнење на сопствениот

авторитет,

- етичко постапување при контактите со граѓаните,
- еднаков и недискриминирачки однос кон сите граѓани,
- доследно почитување на издадените наредби и инструкции,
- почитување на начелото на доверливост во работењето, дискреција и одговорност,
- висок степен на почитување на човековите права од страна на полицијата.

ПОМОШНИК НА МИНИСТЕРОТ
Игор Арсовски